

COOPERATIVA SINDICAT AGRÍCOLA DEL PROGRÉS

Ullastrell

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carrer de la Serra, 37, 08231
Emplaçament Dins del nucli urbà, formant cantonada amb el carreró de cal Ton i la ctra. BV-1203
Alçada: 316 m

Coordenades:

Latitud: 41.52652
Longitud: 1.956
UTM Est (X): 412900
UTM Nord (Y): 4597735

Classificació

Número de fitxa 08290-20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Any 1929
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Una part de l'estructura no és molt estable i s'han col·locat puntals en determinades zones que corren risc d'esfondrament, sobretot als pisos superiors.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Ullastrell

Fitxes associades:

[Celler vitícola d'Ullastrell / Bodega Cooperativa / Cambra Agrària](#)

Descripció

Edifici cantoner format per dos cossos adossats, que conformen una planta en forma d'L i que s'adapten al desnivell del terreny envers el sud. Ambdós volums presenten les cobertes de teula de dos vessants i estan distribuïts en soterrani, planta baixa i pis. El cos de tramuntana té la façana principal orientada al carrer de la Serra i presenta dos portals i una finestra rectangulars, amb els emmarcaments arrebossats i pintats, a la planta baixa,. Al pis hi ha dos balcons exempts amb les llosanes motllurades i les baranes de ferro treballat, dels quals només un compta amb finestral de sortida rectangular. La façana està coronada per una doble cornisa motllurada amb canalera de teula àrab, damunt la que s'assenta una barana d'obra que tapa la coberta de l'edifici. La façana de ponent està orientada al carreró de cal Ton i adaptada al desnivell del terreny. Compta amb obertures majoritàriament rectangulars, tot i que se'n troba alguna d'arc rebaixat bastida en maons disposats a sardinell. Al interior, el soterrani està format per quatre grans estances rectangulars i un petit espai de planta quadrada, ocupat per un cup de vi. Tres de les estances estan disposades en paral·lel, cobertes amb voltes catalanes o de maó pla i comunicades entre sí mitjançant portals d'arc rebaixat. La darrera estança, disposada en transversal respecte a les altres, està coberta per una doble volta a quatre vents o en racó de claustre, ambdues adaptades a l'espai que cobreixen. Pel que fa al cup, cal dir que està cobert per una volta rebaixada de maó pla, amb les parets bastides amb rajoles de ceràmica marró vidrada aptes per l'emmagatzematge del vi. La planta baixa de la construcció compta amb un vestíbul cobert per una volta rebaixada arrebossada i pintada, i un paviment de mosaic hidràulic. També presenta un parell d'estances cobertes amb sostres de bigues de fusta i revoltos. El pis superior està cobert per un sostre de llates i bigues de fusta, presenta una estança coberta per un sostre de bigues i revoltos, i una altra cambra que compta amb una llar de foc. Destaca el projector de cine, que encara es conserva en la seva ubicació originària.

El volum situat a migdia de la construcció és més ample que el de tramuntana i cobreix una bona part del carreró de cal Ton, deixant un espai de passatge amb escales que comunica la carretera BV-1203 amb el carrer de la Serra. La façana principal, orientada a la carretera, presenta al nivell inferior dos arcs dobles de mig punt i rebaixats, bastits en maons i actualment tapiats. Damunt seu hi ha dos finestrals rectangulars amb reixa i, al seu costat, la gran obertura que dona pas al passatge cobert del carreró. Al registre superior destaca un gran balcó corregut amb llosana de revoltos i barana de ferro treballat, al que tenen sortida dos finestrals rectangulars. Al interior, el soterrani i la planta baixa estan coberts per un sostre de bigues i revoltos. Es tracta d'uns espais força degradats i en mal estat de conservació. Destaquen dos pilars bastits en maons que sostenen l'estructura i una petita volta rebaixada que divideix una part de l'espai en dos nivells. Al nivell superior hi ha una gran sala oberta destinada a platea, amb un escenari al fons. Els nivells inferiors de la construcció estan bastits en pedra sense treballar disposada en filades regulars, mentre que els pisos superiors són construïts en maons. La façana de tramuntana és l'única que presenta el parament arrebossat i pintat de color groguenc.

Observacions:

A la part inferior de la façana de migdia es conserven les restes del logotip d'Esquerra Republicana de Catalunya pintat damunt l'obra vista.

Al interior de l'edifici, en una de les estances rectangulars del soterrani, es conserva una inscripció de guix relacionada amb la gestió del sindicat. En concret es pot llegir: "Avís. Es prega a tots els socis que declarin exactament el bestiar que tinguin. La Junta determinarà els dies que se'ls resquitarà l'entrega de farines a tots els qui en declarin (...) PUIG".

Història

La Cooperativa Sindicat Agrícola del Progrés d'Ullastrell fou fundada l'any 1929 de la mà d'un grup de pagesos, i comptà amb una setantena de socis inicialment. La seva legalització es dugué a terme el 4 de maig de 1929, firmada per l'Excel·lentíssim Governador de Barcelona sr. Milans del Bosch segons la Llei del Sindicat Agrícola del 28 a l'1 de 1906.

L'escriptura d'adquisició de la finca del carrer de la Serra, 37, amb data del 14 de gener de 1931, estava signada pel notari de Terrassa Francesc Badia Tobella i fou comprada a Dolors Puig Costa i a Joan Anglada Puig. La casa, coneguda com cal Vicenç de can Font, havia albergat les dependències municipals abans del seu canvi d'ubicació. La reforma de l'edifici es sufragà amb les aportacions dels socis del sindicat, que es reuniren en assemblea general per fixar les quantitats en funció del seu nivell econòmic.

Entre d'altres personalitats de l'època visitaren el local Lluís Companys, Pere Estartus o Amadeu Aragai. L'any 1939, un cop acabada la guerra, un ofici del governador civil de Barcelona notificava la clausura del sindicat, prohibint que es toqués res ni del seu mobiliari ni dels seus béns. Un cop confiscada, la cooperativa quedà afectada per la Llei de Responsabilitats Polítiques, inscrivint el seu patrimoni a nom de la DNS (Delegació Nacional de Sindicats) de la "FET (Falange Española Tradicionalista) y de les JONS (Juntas d'Ofensiva Nacional Sindicalista)" segons l'acord de la Comissió calificadoradora de béns marxistes, en sessió celebrada el dia 14 de febrer de 1944.

Posteriorment, la DNS va vendre l'edifici al sindicat de pagesos i, més tard, un particular va explotar el local a cinema públic i teatre del poble.

Actualment, l'edifici fa les funcions de magatzem de l'ajuntament d'Ullastrell.

Bibliografia

CARRERAS, Josep (1978). "El progrés". Ullastrell Ressó Local, núm. 22, novembre 1978, p. 18.

GENERALITAT DE CATALUNYA (1984). Informe sobre els patrimonis confiscats a les cooperatives el 1939, Barcelona: Catalana de Fotocomposició.

"Serralet, Casino, Progrés". Ullastrell Ressó Local, núm. 88, maig 1984, p. 16-17.

Enllaços d'interès:

<http://www.ullastrell.cat/el-poble/historia> (consulta: 11-04-13).

